

Комітет Верховної Ради України
з питань аграрної та земельної
політики

Рішення Комітету щодо
експертного висновку
до законопроекту № 14117

Згідно зі статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України, Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства, розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо використання права земельного сервітуту для військових потреб» (реєстр. № 14117), внесений народним депутатом України Гайдю О.В. та іншими народними депутатами України.

Відповідно до пояснювальної записки проект Закону розроблений з метою встановлення порядку оформлення речових прав на земельні ділянки приватної власності сільськогосподарського призначення, які використовуються в період воєнного стану для розміщення фортифікаційних та військових інженерно-технічних споруд; визначення процедури відшкодування власникам земельних ділянок збитків, завданих розміщенням фортифікаційних споруд до набрання чинності законом.

У проекті Закону виявлено окреме положення, яке містить корупціогенний фактор.

Положення проекту Закону містить правову невизначеність та надає обласним військовим адміністраціям дискреційні повноваження в частині прийняття рішення про відмову у задоволенні заяви про встановлення земельного сервітуту.

Новим підпунктом 4 пункту 27-1 Перехідних положень Земельного кодексу України передбачено можливість встановлення земельних сервітутів на землях приватної власності на користь Міністерства оборони України або іншого органу, що здійснює керівництво військовим формуванням. Рішення про встановлення земельного сервітуту приймається обласною військовою адміністрацією без згоди власника землі на підставі заяви зазначених органів. За

результатами розгляду заяви обласна військова адміністрація може прийняти рішення про встановлення сервітуту або відмовити у його задоволенні.

Однак проект Закону не визначає підстав для відмови у задоволенні такої заяви, що створює правову невизначеність та фактично надає керівнику відповідної обласної військової адміністрації дискреційні повноваження приймати рішення на власний розсуд. Можливість для відповідного керівника за однакових умов прийняти рішення про встановлення такого сервітуту або відмовити у його встановленні може створювати умови для зловживань та вчинення корупційних правопорушень.

У зв'язку з цим, у разі ухвалення законопроекту у першому читанні, під час його підготовки до другого читання, для уникнення корупційних ризиків Комітет вважає за необхідне доопрацювати зазначене положення та чітко визначити підстави, за яких обласна військова адміністрація приймає рішення про відмову у задоволенні заяви про встановлення земельного сервітуту.

Крім того, Комітет висловлює зауваження щодо необхідності визначення чіткого переліку органів, які здійснюють керівництво військовими формуваннями на вищому рівні та мають право подавати заяву про встановлення земельного сервітуту. Також потребують уточнення вимоги до такої заяви в частині обов'язкового зазначення відомостей про площу земельної ділянки, на яку пропонується встановити сервітут.

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет на своєму засіданні 10 лютого 2026 року (протокол № 200) дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо використання права земельного сервітуту для військових потреб» (реєстр. № 14117) **в окремій нормі не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.**

Голова Комітету

Анастасія РАДІНА

